

Lector: Nicoleta Arsenie
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu
Coperta: Florin Afloarei

Editura IDEEA EUROPEANĂ
O.P. 22, C.P. 113, București, 014780
Tel./Fax.: 021-2125692; Tel.: 021-3106618
Comenzi carte prin poștă:
Tel.: 021-2125692
E-mail: office@ideeaeuropeana.ro
www.ideeaeuropeana.ro

© Editura Ideea Europeană

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TUMANIAN, PAUL

Femeia din metrou și alte povestiri / Paul Tumanian. -
București : Ideea Europeană, 2022
ISBN 978-606-594-947-8

821.135.1

Paul Tumanian

Femeia din metrou și alte povestiri

București, 2022

Cuprins

Reîncarnări și dedublări	7
Femeia din metrou.....	10
În autobuz, privind pe geam.....	14
Necunoscutei din stația de autobuz.....	17
Pe culoarele vagoanelor	20
Schimbare de metrou.....	24
Întristare	28
Metroul-dragon	29
Biciclete de vânzare	31
Un cuvânt nou: turnesol.....	35
La cercul literar.....	38
Oglinzi	43
Poarta liceului.....	47
Noi suntem prinți.....	48
Punctul culminant	49
Întreruperi.....	52
Bucuria din vis	54
Un reper instabil.....	57
Satelit	59
Interregio.....	64
Prezență.....	66
Vânzătorul de artificii.....	67
La banca Rohan S.A.....	69

Vernisaj	73
Cerșetori de tot felul	78
Fantomă post-mortem	81
Șanse.....	83
Proprietate.....	85
<i>Naturalia sunt turpia</i>	88
O linie imaginară	92
Semne ale primăverii.....	94
Frați prezumtivi.....	100
<i>Pro bono</i>	101
Pe ploaie	103
Furtul.....	105
Vocea.....	108
Vânt	109
Viața dublă a lui Pichineată.....	110
Afară în furtună	113
Câinele și trenul.....	115
Pe debarcader.....	117
La cafeneaua Calea Lactee.....	119
Despărțire.....	122
Flori presate	126
Cvartal.....	133
Exit	135
50 de ani	141
Insomnie de dimineață	142
Un vânzător ambulant la ușă.....	144
Selecție.....	150
Doamnele Mili și Aneta pe stradă.....	153
Cartea trasă în celofan	156
Fobia străzii.....	158
În stația terminus	161
Miros de gaz	165
Stăpânul vechiturilor	167
Figurație	170

Pe alea Rozmarin	174
Amenda.....	177
<i>Fa albastru</i>	179
La capătul celălalt al canapelei.....	182
Ușile metroului	186
Fotografia	190
Cadența	191
Dansul culorilor curcubeului.....	192
Un număr de acrobație pe estradă.....	193
În vestă reflectorizantă.....	195
Culoare	197

Reîncarnări și dedublări

Sunt încă în viață, dar reîncarnările mele anticipate am deja norocul să le întâlnesc când și când unde nici nu mă aștept: pe aleea unui parc sau pe coridorul unei clinici... Și când nici nu mă aștept – cam o dată într-un deceniu. Reîncarnări sau poate dedublări fără voie. Și mă întreb contemplându-le: oare așa am fost eu copil? Precum făpturile acestea mici care îmi ies în cale? De un bun-simț desăvârșit? Poate cum aș fi vrut să fiu, sau s-ar fi convenit să fiu și n-am fost... Îmi captează privirea acele mici făpturi – fetițe sau băieți – și eu le-o captez pe a lor. Uneori ne privim, fugitiv, ochi în ochi și ne recunoaștem instantaneu: eu am fost tu, tu vei fi eu.

Alteori doar eu sunt acela care le privește cu coada ochiului, cu discreție, prefăcându-mă pentru moment interesat de vreun detaliu de prin preajmă; evit să mă strecur în intimitatea lor, fie și pentru o clipă sau două, pentru a nu strica acolo un echilibru care mă tem să nu se dovedească fragil: poate că acea mică făptură nu dorește să-și scruteze viitorul... întruchipat de mine.

În stația Piața Victoriei de pe magistrala I a metroului bucureștean urcă o mamă încă tânără cu doi băieți. Locuri sunt, dar răzlețe. Tânăra mamă se așază pe același rând cu mine, cu băiatul cel mic în brațe, la vreo

două locuri distanță în stânga mea. Băiețelul n-are mai mult de trei ani. Celălalt, mai mare, de cinci-șase ani, ocupă un scaun pe rândul de vizavi. Doar ce mi-am aruncat ochii spre chipul lui, și l-am și recunoscut: reținut în veselia drăgăstoasă din ochii cu care o privește fix pe maică-sa cu fratele cel mic în brațe; irumpe din adâncul lui responsabilitatea de a-și reprezenta cu brio familia, fără crizele de teatralitate proprii altora de vârsta lui; resemnarea de a se afla preț de câteva minute dezlipit de maică-sa, în văzul tuturor celor din jur; deși mă îndoiesc că alții în afară de mine îl observă. Mă gândesc în care din puținele poze cu mine copil îl regăsesc pe el. Gândul mi se oprește la una singură care i s-ar potrivi. Dar nu se văd pe acea poză a mea nici seninătatea, nici inteligența, nici cuminența care se citesc pe chipul băiatului ce șade față în față cu mine.

Între stațiile Piața Victoriei și Gara de Nord tunelul descrie o curbă strânsă și de aceea roțile de metal, pe intervalul acela, scrâșnesc îngrozitor. Țiuie. Țipă. Trenul se deplasează lent și țipătul metalic se prelungește insuportabil, încât chipul băiețelului din fața mea se strâmbă a exasperare amuzată în timp ce n-o slăbește din ochi pe maică-sa: gura i s-a lățit, ochii i s-au îngustat, iar rădăcina nasului i s-a încrețit. Înțeleg perfect ce vrea să spună:

E acru! Scrâșnetul roților e acru!

Dar, în brațele maică-sii, fratele lui cel mic crede altceva de vreme ce chipul lui, iată, a rămas aproape inexpresiv, doar o idee preocupat:

Dacă mă gândesc bine, scrâșnetul roților mie mi se pare amar.

Dar încă tânăra mamă îi zâmbește încurajator băiatului cel mare, aflat vizavi:

Hai să nu exagerăm. E totuși suportabil. Aș zice poate că-i un pic cam dulce.

Tunelul se îndreaptă și ne apropiem de Gara de Nord. Scrâșnetul roților de metal a încetat. Iar părerea mea, dacă contează, este că băiețelul din fața mea, cu fruntea acum senină și înaltă, a avut dreptate: a fost acru scrâșnetul roților.

Femeia din metrou

De fiecare dată când metroul oprea în stație, garnitura era mai goală în partea dinspre coadă. Mircea ținea să găsească loc pe scaun pentru a citi cele câteva zeci de minute cât metroul îl ducea la destinație. Și de aceea, în așteptarea metroului, se plasa pe peron cam în locul unde știa că oprește ultimul sau penultimul vagon.

Trenul intră în stație. Putu vedea pe ferestrele defilând prin dreptul lui cum călătorii erau, ca de obicei, tot mai rari către partea din urmă. Ușile se deschiseră și Mircea intră. Avu de unde să-și aleagă dintre numeroasele locuri goale. Se așeză și, ridicându-și privirea, o recunoscu numaidecât, așezată chiar în fața lui, pe aceeași femeie de ieri. Ca să vezi ce coincidență! Se părea că avea aceeași preferință ca și el pentru coada trenului. Probabil că femeia îl recunoscuse la rândul ei în momentul când se așezase; de pe fața ei nu puteai să-ți dai însă seama, fiindcă în acest moment își ținea privirea aplecată în jos. Mircea își scoase cartea din sacoașă pregătindu-se de lectură; dar înainte de asta fu curios să vadă dacă femeia era îmbrăcată la fel ca ieri. Nu-și amintea exact, dar se pare că bluza și-o schimbase. Cum altfel! Doar femeile care se respectă nu se îmbracă la fel două zile la rând. Până și el purta altă cămașă și se întrebă

dacă necunoscuta remarcase asta. Coborându-și însă privirea către picioarele ei, Mircea constată că purta totuși aceiași pantofi de ieri, niște pantofi galbeni cu căpute înalte, aproape ca niște ghetuțe, încheiați pe mijloc cu un fermoar cu bumb. De ce purta pantofii aceia, atât de neobișnuiți, cu căpute înalte? Mircea își spuse că de bună seamă îi displăcea să-și etaleze pielea pe sub ciorapul transparent. Trebuie că era o femeie cuviincioasă... Poate chiar mai mult decât atât? Ce însemna să fii o femeie mai mult decât cuviincioasă? Mircea îi fixă bluza de culoare maro spălăcit și totuși elegantă, cu unele încrețituri sofisticate în jurul manșetelor. În clipa aceea necunoscuta își ridică privirea către el, nu mai mult de o fracțiune de secundă, după care își lăsă din nou privirea în jos. Se gândea oare la ceva? Se simțea privită? Studiată? Și da, și nu – cam asta se putea ghici pe fața ei. Și dacă se simțea studiată, îi făcea plăcere? Sau nu? Puteai să faci numeroase presupuneri despre condiția ei, despre viața ei privată. Sau, mai bine zis, puteai să-ți pui o sumedenie de întrebări. Era singură? Sau avea familie? – asta era o primă întrebare. Femeia își ridică privirea din poală și, o fracțiune de secundă, îl fixă. De data asta Mircea fu sigur... Fiindcă dacă avea familie – își continuă el gândul – comportamentul ei trebuia judecat cu totul altfel decât dacă ar fi fost singură... Comportamentul?... Mircea nu era deloc sigur că din atitudinea ei se putea defini un comportament. Ce comportament? Acum iarăși nu mai era sigur că femeia îl fixase cu privirea acea fracțiune de secundă.

Dacă avea familie, faptul că își ridicase privirea spre el – *dacă* și-o ridicase – putea să fie semn de înclinație spre frivolitate. Dar chiar dacă nu-și ridicase privirea spre el, atitudinea ei – ușor jenată, ușor provocatoare – era cea a unei femei care se știe studiată. Ceea ce se

citea pe fața ei era o indiferență mimată. Dar cum trebuia să fie o femeie cuviincioasă? Trebuia să fie cu adevărat și total indiferentă la privirile celor din jur – ale bărbaților din jur? Putea oare o femeie, oricât ar fi fost de cuviincioasă, să fie indiferentă la atenția bărbaților din jur? Și dacă ar fi reușit asta, ce s-ar fi putut spune despre o asemenea femeie? Că efectiv *nu observa* că este obiect al atenției? Sau, știindu-se observată, avea tăria să ignore totul în jur? Tăria sau abilitatea?...

Mircea continua s-o fixeze pe femeia așezată de cealaltă parte a vagonului. Lăsase cartea pe genunchi, cu un deget strecurat între file, la locul unde își întrerupsese lectura. Lângă ea observă un bărbat între două vârste, care citea o carte ținând-o pe genunchi. Femeia *lui* nu se uita nici în dreapta, nici în stânga. Se uita fix înainte și puțin în jos; raza privirii ei se oprea undeva în podeaua vagonului, câțiva centimetri înaintea pantofilor lui Mircea. Vezi, asta era de apreciat la femei: atunci când un călător de alături citește o carte sau un ziar sau orice altceva, nu încearcă să tragă cu coada ochiului și să-i fure câteva fraze, deși se zice că femeile sunt mai curioase; iar dacă se întâmpla totuși s-o facă, o făceau cu o anumită seninătate, fără a avea aerul acela tâlhăresc al bărbaților care trag cu coada ochiului la ceea ce citește vecinul; iar dacă se nimerește să fie ceva picant, cu atât mai bine – asta spune rânjetul lor grosolan, pe care nici nu-și dau osteneala să și-l ascundă...

Mircea avea să mediteze la atitudinea femeii pe care o vedea șezând în fața sa, avea să-i observe gesturile abia schițate, genele care îi tremurau indecise și sfielnice înainte de a lansa, ridicându-se pentru o fracțiune de secundă, o privire intensă. Curioasă? Derută? Întrebătoare? Aliată? Chemătoare poate? Mircea îi aprecie vârsta. Nu era prea greu. Trebuie să fi fost cu

până la zece ani mai în vârstă decât el. Către patruzeci? Era o vârstă plăcută la o femeie. Nu avusese de-a face cu femei de vârsta asta, dar intuia la ele o disponibilitate de dăruire pe care cele mai tinere, cu care el avusese relații, n-o aveau. Era femeia care, singură fiind, se afla, poate, în situația de a pierde ultimul tren. Iar dacă nu era singură, resimțea fără doar și poate aceeași amenințare de *a pierde ultimul tren*.

Mircea băgă cartea la loc în sacoașă: n-avea de gând să mai citească pe toată durata acelei călătorii cu metroul. Era mult mai plăcut să stea și să facă fel de fel de supoziții cu privire la femeia din fața lui decât să citească.

În autobuz, privind pe geam

Din cauza marșului de protest al sindicatelor, toate străzile care dau în bulevardul Magheru au devenit râuri încremenite de mașini. Printre acestea, strada Știrbei Vodă. Cam o dată la fiecare minut mașinile se pun totuși în mișcare. Timp de câteva secunde. După care încremenesc din nou. Pe fereastra autobuzului 137 se succed, pe mâna dreaptă, sacadat, Palatul Crețulescu, Cișmigiul, Conservatorul, apoi strada Poiana Narciselor... De partea cealaltă, doar șuvoiul de mașini nemișcate de toate mărcile și de toate culorile. Câteva însă i-au devenit însoțitoare pe o bucată de cale, probabil până la strada Luterană, unde drumul se ramifică. După câteva opriri le poți deja identifica. La fiecare dezmorțire aparentă a traficului mașinile mici accelerează sprinten, cu o încântare iluzorie. Evadarea durează doar câțiva metri, după care autobuzul, oricât ar fi de greoi, le ajunge din urmă c-un mârâit de satisfacție. Evadații s-au cumițit. Îi recunoști, iată-i: un *Audi* bleumarin c-un tip lângă șofer care șade cu mâna scoasă pe fereastră, cu o țigară fumegând între degete; o *Toyota* roșie în care șoferul ține pe volan un ziar desfășurat larg și citește în timpul opririlor (ba poate chiar și între opriri); un *Opel* în care șoferul, nervos, bate tactul cu degetele pe volan... Se întâmplă

și invers, autobuzul să pară că a găsit cale liberă și să le-o ia mașinilor mici înainte. Spre satisfacția călătorilor. Dar care călători? Exasperați, aproape toți au coborât. N-au rămas decât vreo doi, mai răbdători, așezați pe scaune, și patru liceeni care au pus stăpânire pe spațiul de la mijloc, rezervat persoanelor cu handicap și cărucioarelor cu copii. Au ieșit de la școală, discută relaxați și se simt la largul lor de parcă ceea ce se-ntâmplă în jur n-ar fi cătuși de puțin treaba lor. Și probabil nici nu este. Doar că unul din ei își întoarce din întâmplare privirea spre mașinile blocate în trafic și rămâne cu ochii pironiți afară pe geam. Între ceilalți trei discuția începe să lăncezească. Rând pe rând își întorc și ei privirile în aceeași direcție ca și colegul lor. Acum toți patru privesc în tăcere, absorbiți. Cel dintâi observă, pe un ton neutru, în contrast vădit cu interesul care i se citește în ochi:

– Are ciorapi negri.

Nimeni nu comentează. Doar se uită cu o atenție abia disimulată.

Un *Tico* verde-închis a ajuns din urmă autobuzul și oprește la o distanță prudentă în urma *Opel*-ului. Prin fereștră mașinuței s-a văzut o pereche de genunchi tineri în ciorapi negri înălțându-se și coborând discret pe pedale. Apropiati unul de celălalt, dar nu chiar lipiți. Tivul fustei de stofă groasă, la o palmă deasupra genunchilor, urmează la fel de discret jocul genunchilor. Din capul femeii de la volan nu se vede decât tăietura dreaptă a părului negru și lins, bărbia și, intermitent, buza de jos. Îndeajuns pentru a-i trăda vârsta tânără.

Coloana de mașini de pe banda alăturată autobuzului se pune brusc în mișcare și *Tico*-ul face o tentativă de evadare. Cei patru liceeni, lipiți de geam, se uită dezamăgiți în urma mașinuței. Prin geamul de la spate nu i se mai vede acum decât partea de jos a părului și